Ulkoasiainvaliokunta

Tiistai 5.12.2023 klo 12.00—13.55

Läsnä
puheenjohtaja Kimmo Kiljunen sd
varapuheenjohtaja Sofia Vikman kok (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Eva Biaudet r
jäsen Vilhelm Junnila ps
jäsen Atte Kaleva kok
jäsen Johannes Koskinen sd
jäsen Jarmo Lindberg kok (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9)
jäsen Antti Lindtman sd (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Veijo Niemi ps (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Annika Saarikko kesk (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Jussi Saramo vas
jäsen Tytti Tuppurainen sd (1, 2, 3, 4, 5, 6) (7 osittain)
jäsen Sebastian Tynkkynen ps
jäsen Ville Vähämäki ps (3, 4, 5, 6, 7, 8, 9)

Sihteeri
valiokuntaneuvos Jonna Savola

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 12 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Kokous todettiin päätösvaltaiseksi.

3. Valtioneuvoston selvitys: YK:n rauhanturvaamisen ministerikokous Accrassa 5.-6.12.2023

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 46/2023 vp

Liiteasiakirja Ulkoministeriön muistio 27.11.2023 YK:n rauhanturvaamisen ministerikokous 5.-6.12.2023 ; A 3

Asia on saapunut eduskuntaan.

Valiokunta päätti ryhtyä käsittelemään asiaa.

Valiokunta lähetti asian tiedoksi puolustusvaliokuntaan.

4. Euroopan unionin neuvoston kokous 7.-8.12.2023 (EU-Kiina huippukokous)

Eurooppa-neuvoston ja EUn neuvostojen kokoukset EUN 90/2023 vp

Valmistelu

Valiokunta merkitsi asian tiedoksi.

5. Valtioneuvoston selvitys: Puolustusvoimien kansainvälinen harjoitusyhteistyö vuonna 2024

Valtioneuvoston UTP-selvitys UTP 40/2023 vp

Liiteasiakirja PLM tiedote_Puolustusvoimien kansainvälinen harjoitusyhteistyö vuonna 2024
Liiteasiakirja PLM muistio 16.11.2023 Puolustusvoimien kansainvälinen harjoitusyhteistyö vuonna 2024
Asiantuntijalausunto UTP 40/2023 vp UaV 05.12.2023 Pääesikunnan koulutuspäällikkö, prikaatikenraali Manu Tuominen, Maavoimat Asiantuntijalausunto ; A 5

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- yksikönpäällikkö Minna Laajava, ulkoministeriö
- yksikön johtaja, prikaatikenraali Sami Nurmi, puolustusministeriö
- vanhempi osastoesiupseeri Mikko Koskimaa, puolustusministeriö
- Pääesikunnan koulutuspäällikkö, prikaatikenraali Manu Tuominen, Maavoimat, liite

Merkittiin selvitys saaduksi.

6. Valtioneuvoston selvitys: Komission laajentumispaketti 2023

Valtioneuvoston E-selvitys E 50/2023 vp

Liiteasiakirja ~ EU_360_2023-UM-2 Komission laajentumispaketti 2023 5690601_1_0

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- lähetystöneuvos Heli Hyypiä, ulkoministeriö
- tiiminvetäjä Jussi Soini, ulkoministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

Valiokunta hyväksyi kannanoton: Ulkoasiainvaliokunta yhtyy asiassa valtioneuvoston kantaan todeten, että Venäjän täysimittaisen hyökkäyssodan aiheuttamalla Euroopan turvallisuustilanteen vakavalla heikentymisellä on vaikutuksensa myös EU:n laajentumispolitiikkaan. Loppuvuonna unionilta odotetaan merkittäviä päätöksiä Ukrainan, Moldovan, Georgian ja Bosnia-Hertsegovinan jäsenyyksien edistymisen suhteen ja näihin odotuksiin unionin tulee kyetä vastaamaan. Valiokunta korostaa, että laajentumispolitiikan tulee vahvistaa EU:ta sekä vakauttaa Euroopan turvallisuutta. Näitä tavoitteita hakijamaiden uskottavat jäsenyysperspektiivit sekä vahva tuki niiden jäsenyystavoitteille edistävät. Valiokunta pitää valtioneuvoston tavoin tärkeänä avata EU-jäsenyysneuvottelut Ukrainan ja Moldovan kanssa. Myös kanta ehdokasmaa-aseman myöntämisestä Georgialle on perusteltu. Aseman myöntäminen sidotaan tarpeeseen jatkaa etenemistä keskeisissä uudistuksissa. Valiokunta jakaa myös arvion siitä, että Bosnia-Hertsegovinan tulee edistyä avainuudistusten toimeenpanossa ennen neuvottelujen avaamista, korostaen samalla EU:n oman si-

toutumisen tarvetta tähän prosessiin. EU:n tulee osoittaa panostuksensa prosessiin myös muiden Länsi-Balkanin maiden osalta. Myös Kosovon edistyminen uudistuksissaan tulisi huomioida EU:n toimesta. Valiokunta toteaa Euroopan turvallisuustilanteen muutoksen korostavan tarvetta aiempaa tehokkaampaan laajentumispolitiikkaan. Jäsenyyskriteerien täyttäminen on ensisijaisen tärkeää. Samalla EU:n tulee itse paitsi sitoutua neuvotteluihin, myös valmistautua sisäisesti laajentumisen toteutumiseen. Lopuksi valiokunta painottaa sitä, että EU:n tulee olla valmis tiivistämään vuoropuhelua myös laajentumisprosessin ulkopuolella olevien maiden kanssa, mm. Armenian. Tällaisen yhteistyön tiivistäminen on Euroopan heikentyneessä turvallisuuspoliittisessa tilanteessa tärkeää.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

7. Lähi-idän ajankohtainen tilanne

Valiokunnan oma asia O 47/2023 vp

Valiokunnassa oli kuultavana:
- suurlähettiläs Nina Nordström, ulkoministeriö

Merkittiin selvitys saaduksi.

8. Muut asiat

9. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 7.12. klo 12.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Jonna Savola